

Canllawiau ynghylch Deilliannau Dysgu mewn Modiwlau

1. Rhagarweiniad

Mae'n ofynnol ym Mhrifysgol Bangor fod gan bob modiwl (a rhaglen) ddeilliannau dysgu. Dylai deilliannau o'r fath reoli asesu'r deilliannau hynny. Unwaith y byddant wedi'u pennu, bydd deilliannau dysgu yn cynhyrchu cynnwys priodol i'r modiwl a strategaeth addysgu a dysgu'r modiwl.

Mae cynllunio modiwl yn cynnwys pennu deilliannau dysgu, asesu i ba raddau y cyflawnwyd y deilliannau hynny, y cynnwys pynciol, strategaethau addysgu a dysgu a gwerthuso'r modiwl. Disgwylir mai deilliannau dysgu fydd yr ystyriaeth gyntaf wrth gynllunio modiwl. Unwaith y cytunir arnynt, yna disgwylir y bydd penderfyniadau eraill ynghlŷn ag asesiadau myfyrwyr, cynnwys a strategaethau dysgu yn dilyn.

Dylai deilliannau dysgu fod yn gysylltiedig â deilliannau proffesiynol perthnasol sydd eu hangen (e.e. mewn Nyrsio, Gwaith Cymdeithasol a HAGA) ac â datganiadau meincnodi pwnc yr Asiantaeth Sicrhau Ansawdd (QAA):

<i>Datganiadau Meincnodau Pwnc y QAA</i>	https://www.qaa.ac.uk/quality-code/subject-benchmark-statements
<i>Datganiad Nodweddion Gradd Meistr y QAA (Medi 2015)</i>	https://www.qaa.ac.uk/docs/qaa/quality-code/master's-degree-characteristics-statement.pdf?sfvrsn=6ca2f981_10
<i>Fframwaith Cymwysterau Addysg Uwch y QAA</i>	https://www.qaa.ac.uk/docs/qaa/quality-code/qualifications-frameworks.pdf

2. Beth yw deilliannau dysgu?

Mae ysgrifennu deilliannau dysgu'n rhan o ddull o gynllunio cwrs sydd:

- * yn cymryd y disgrifiad o'r hyn a ddisgwylir gan fyfyrwr llwyddiannus fel y man cychwyn wrth ddylunio **rhaglen neu fodiwl**;
- * yn disgrifio rhaglen radd neu fodiwl yn nhermau'r hyn y mae disgwyl i fyfyrwr ei wybod, ei ddeall a gallu ei wneud ar ddiwedd modiwl (**deilliant**), yn hytrach na disgrifiad cyffredinol o'r hyn mae'r darlithydd yn ei fwriadu (**amcanion**).
- * yn ei gwneud yn ofynnol asesu myfyrwyr unigol er mwyn gwybod a **gyflawnwyd** y deilliannau dysgu;
- * yn arwain at, neu'n cyfuno â phenderfyniadau ynghylch cynnwys cwrs priodol a strategaethau a gweithgareddau addysgu a dysgu;
- * yn ei gwneud yn ofynnol i fonitro er mwyn adolygu priodoldeb y deilliannau dysgu. Dylid **ailwerthuso'r** deilliannau dysgu bob blwyddyn.

3. Beth yw'r cyfiawnhad addysgol dros ddeilliannau dysgu?

- * Bydd myfyrwyr yn deall yn eglur yr hyn a ddisgwylir ganddynt. Byddant yn gallu gwneud penderfyniadau mwy gwybodus ynglŷn â dilyn rhaglenni/modiwlau penodol. Mae deilliannau dysgu yn annog dull gweithredu sy'n canolbwytio ar y myfyriwr.
- * Bydd myfyrwyr yn gallu monitro eu cynnydd dysgu eu hunain yn fwy effeithiol.
- * Bydd cyflogwyr yn gwybod hefyd beth mae myfyrwyr wedi ei gyflawni. Lle mae credydau'n cael eu trosglwyddo, mae dysgu blaenorol yn 'amlwg',
- * Nid asesu sy'n penderfynu cynnwys modiwl. Mae'r asesu'n seiliedig ar ddeilliannau dysgu. Yna mae'n haws penderfynu a yw dulliau asesu'r cwrs/modiwl yn briodol ac yn ddigonol, h.y. a ydynt yn darparu tystiolaeth bod y deilliannau dysgu wedi eu cyflawni? Mae hyn hefyd yn cynorthwyo gyda'r gwaith o werthuso a sicrhau ansawdd, h.y. a yw'r myfyrwyr ar y cwrs hwn yn cyflawni'r deilliannau dysgu a fwriadwyd?
- * Gall fod mwy o gysondeb safonau ar draws modiwlau.
- * Mae pennu a chyfiawnhau deilliannau dysgu cwrs neu fodiwl yn annog darlithwyr i feddwl yn adfyriol.

4. Dylai deilliannau dysgu fod:

- * wedi eu hysgrifennu fel targedau **trothwy**, h.y. bydd disgwyl i bob myfyriwr sy'n llwyddo yn y modiwl fod wedi cyflawni'r deilliannau a ddisgrifir;
- * wedi eu hysgrifennu mewn dull sy'n **rhwydd i fyfyrwyr a chyflogwyr etc.** eu deall;
- * ar sail **lefel** benodol (e.e. disgwylir gwahanol ddeilliannau ar lefelau 4,5,6 a 7 Meistr);
- * yn dangos cynnydd trwy'r lefelau trwy bennu deilliannau mwy manwl a heriol, ac/neu ddeilliannau dysgu ychwanegol ar gyfer lefelau dilynol;
- * yn arwain at benderfyniadau ynghylch dulliau **asesu**:
- * yn arwain at benderfyniadau ynghylch **cynnwys pwnc, adnoddau, strategaethau a gweithgareddau addysgu a dysgu** (seminarau, darlithoedd a gwaith labordy, rhoi cyflwyniad llafar).

Bydd meini prawf barnu perfformiad uwchlaw'r trothwy, megis dyfarnu dosbarth cyntaf, 2i, 2ii a 3ydd, ar wahân i ddeilliannau dysgu.

Yn dibynnu ar y modiwl, gall deilliannau dysgu ymwneud â'r canlynol:

gwybodaeth, dealltwriaeth, cymhwyso, dadansoddi, dehongli, synthesis, gwerthuso, cysyniadau, galluoedd, sgiliau, sgiliau trosglwyddadwy, agweddau etc.

Bydd rhai deilliannau dysgu'n bwnc-benodol, gall rhai fod yn ddeilliannau generig (e.e. fe'u disgwylir gan bob myfyriwr sy'n graddio) gall rhai fod yn sgiliau bywyd/sgiliau trosglwyddadwy/sgiliau personol (e.e. sgiliau cyfathrebu, gwaith tîm, hunan-werthuso, datrys problemau, rhifedd, llythrennedd, TGCh etc.)

Gall deilliannau dysgu gwahanol fodiwlau orgyffwrdd. Dylid ystyried modiwlau fel rhywbeth sy'n creu cyfanwaith integreiddiol fel bod cwrs yn arwain at ddeilliannau dysgu 'macro' cyffredinol i fyfyrwyr. Nodir deilliannau dysgu 'macro' o'r fath ym manyleb y rhaglen.

5. Rhai enghreifftiau o ddeilliannau dysgu

Ar ôl cwblhau'r modiwl hwn yn llwyddiannus, bydd myfyrwyr yn gallu gwneud y canlynol:

- * Gwerthuso'n feirniadol ddefnydd awdur penodol o ddelweddau.

- * Dadansoddi natur a chyfyngiadau segmentu'r farchnad.
- * Dangos dealltwriaeth o'r rhesymau pam y beirniadwyd esboniadau crefyddol ar esblygiad.
- * Asesu agweddau cadarnhaol a negyddol ar bolisi'r llywodraeth ar bensiynau i bobl dros oed ymddeol.
- * Cyflwyno sgwrs 10 munud yn hyderus ac yn fedrus.
- * Dangos sut i harmoneiddio emyn-dôn.
- * Defnyddio gwybodaeth o x mewn arbrawf penodol.
- * Mesur pwysedd gwaed, mewnbwn ocsigen a chyfradd curiad calon claf.
- * Dangos sgiliau wrth grynhoi a chyflwyno data busnes cwmni mawr.

6. Sut mae ysgrifennu deilliannau dysgu

- (i) Un awgrym yw bod deilliannau dysgu'n dechrau gyda'r ymadrodd: "Ar ôl cwblhau'r modiwl yn llwyddiannus, bydd myfyrwyr yn gallu:"
- (ii) Yna rhaid penderfynu pa ddeilliannau yn nhermau gwybodaeth myfyrwyr, dangos dealltwriaeth, hyfedredd neu allu, a sgiliau trosglwyddadwy y dylai'r holl fyfyrwyr eu cyflawni trwy gwblhau'r modiwl. Beth a ddatblygir ymhlith myfyrwyr ar y modiwl hwn? Sut byddant wedi newid o ganlyniad i'r modiwl hwn?

Pa drothwy **lefel perfformiad** a ddisgwylir er mwyn pasio'r modiwl/rhaglen?

Disgrifiwch **lefel** y deilliant yn eglur (e.e. 4,5,6, 7 Meistr) oherwydd bydd yn bwysig i ddangos **cynnydd** o'r naill lefel i'r llall.

Mae deilliannau dysgu yn aml yn dechrau gyda berf. Dyma rai berfau a ddefnyddir ar ddechrau deilliannau dysgu:

asesu, gwerthuso, gwerthuso'n feirniadol, dadansoddi, dadlau, dehongli, archwilio, deall, trafod, casglu, meddwl yn feirniadol, arddangos barn gytbwys, gwerthfawrogi, gwahaniaethu, barnu, egluro, arfarnu, arddangos, crynhoi, defnyddio, ymchwilio, datrys, amcangyfrif, cymhwyso, cymharu, cyferbynnu, rhagfynegi, cyfrifo, datblygu, cynllunio, profi, penderfynu, creu, darganfod, datblygu hyfedredd.

Yn aml mae'n rhaid i ni ychwanegu'r cyd-destun lle cyflawnir y deilliant dysgu. Er enghraifft, wrth ysgrifennu 'arddangos sgiliau tîm' bydd angen sôn yn benodol am waith tîm mewn labordy bioleg, gwaith maes coedwigaeth neu broject archaeolegol.

- (iii) Yna rhaid cysylltu pob deilliant dysgu ag asesiad penodol. Weithiau asesir gwahanol ddeilliannau dysgu gyda'i gilydd (e.e. trwy broject neu draethawd hir). O bryd i'w gilydd, gellir asesu deilliant dysgu fwy nag unwaith (e.e. 'meddwl yn feirniadol' trwy draethawd ac arholiad).

Gofynnwch i chi eich hun sut y byddwch yn gwybod bod myfyrwyr wedi cyflawni'r deilliannau hyn. Ydy'r dyfeisiadau asesu'n addas?

- (iv) Gwnewch yn siŵr bod y cynnwys pwnc a strategaethau dysgu ac addysgu'r modiwl wedi eu cynllunio er mwyn helpu i gyflawni'r deilliannau dysgu hynny. Lle bo modd dangoswch y cysylltiadau yn nogfennau'r modiwl rhwng deilliannau dysgu a chynnwys pwnc a strategaethau dysgu ac addysgu.

7. Defnyddio nodau ac amcanion i ysgrifennu deilliannau dysgu.

Yn aml bydd gan fodiwlau nodau cyffredinol a deilliannau dysgu mwy penodol. Mae modiwlau gyda **deilliannau dysgu'n** gwahaniaethu oddi wrth rai gyda **nodau** mewn dwy brif ffordd. Yn gyntaf, mae tuedd i fynegi nodau mewn termau braidd yn gyffredinol, generig, 'macro' (e.e. datblygu hoffter mawr o Shakespeare; gwerthfawrogi cysyniad esblygiad). Mae deilliannau dysgu'n datgan yn fwy penodol yr hyn a ddisgwylir gan y myfyriwr. Enghreifftiau nodweddiadol:

Nod: deall y ffordd y cynllunnir ac y llunnir holiaduron

Deilliannau: gallu:

dadansoddi holiadur penodol yn feirniadol;

llunio holiadur heb ddiffygion cynllunio o bwys;

dangos dealltwriaeth o ddilyniant llunio holiadur.

Nod: dysgu amrywiaeth o sgiliau ymarferol biocemegol craidd

Deilliannau: gallu:

mesur cyfradd adwaith a gatalysir gan ensym;

profi crynodiadau protein a glwcos;

llunio a defnyddio cromliniau graddnodi;

gwahaniaethu rhwng ymarfer dadansoddi da a gwael.

8. Rhybuddion Iechyd Addysgol:

- (i) Gochelwch rhag diraddio deilliannau dysgu er mwyn gwneud y gwaith asesu'n hawdd. Gall creadigrwydd, gwreiddioldeb, y gallu i syntheseiddio deunydd cymhleth a meddwl yn feirniadol, er enghraifft, fod yn ddeilliannau pwysig i fodiwl. Rhaid i ni beidio â rhoi gormod o bwys ar elfennau sy'n haws eu mesur a'u diffinio'n union.
- (ii) Mae proses modiwl, y teithiau darganfod yn bwysig iawn - nid deilliannau a chynhyrchion yn unig.
- (iii) Ni ellir rhagfynegi bob tro sut brofiad a gaiff myfyrwyr mewn modiwl. Ni allwn ragweld bob tro yr hyn y bydd myfyrwyr unigol yn ei ddysgu o fodiwl. Mae'r annisgwyl a'r digymell yn bwysig mewn profiadau dysgu o ansawdd da.
- (iv) Mae fframwaith unrhyw raglen brifysgol yn hynod gymhleth, gwerthfawr ac yn destun trafod. Rhaid ailasesu deilliannau dysgu'n feirniadol bob blwyddyn er mwyn gwella'r modiwl.

Adolygwyd: Ionawr 2020